

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Η συμπαραγωγή του αστικού χώρου: Η περίπτωση των συνεργατικών χώρων εργασίας μέσω μίας διακρατικής προσέγγισης μελέτης περιπτώσεων (Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο και Γερμανία)

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Δρ. Βασίλης Αυδίκος

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: Έρευνα σχετικά με την εξέλιξη των συνεργατικών χώρων εργασίας σε μητροπολιτικές περιοχές

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες-Κοινωνική και Οικονομική Γεωγραφία

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

**Συνεργαζόμενος Φορέας: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Περιφερειακής Γεωγραφίας
Leibniz Institute for Regional Geography, Λειψία, Γερμανία**

**Ιστοσελίδα προβολής του Έργου
(αν υφίσταται): <https://urbancoworkgr.wordpress.com>**

Ποσό Χρηματοδότησης: 144135

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 2021-2024

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Οι συνεργατικοί χώροι εργασίας αντιπροσωπεύουν μία νέα εργασιακή πρακτική, που έχει αναπτυχθεί με ραγδαίο ρυθμό σε όλο τον κόσμο τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια. Το 2017 υπήρχαν περισσότεροι από 17.000 συνεργατικοί χώροι εργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, με περίπου 1,2 εκατομμύρια εργαζόμενους να απασχολούνται και να συνεργάζονται στους χώρους αυτούς (deskmag.com, 2018).

Το έργο URBANCO-WORK στοχεύει στην ανάδειξη πολλών βασικών χαρακτηριστικών των συνεργατικών χώρων εργασίας, που δεν έχουν ερευνηθεί ακόμη από την ερευνητική κοινότητα και στην προσφορά νέων τρόπων εξέτασης των εσωτερικών και εξωτερικών οντολογιών των συνεργατικών χώρων εργασίας σε συνδιασμό με την παραγωγή του αστικού χώρου. Πιο συγκεκριμένα, το έργο URBANCO-WORK στοχεύει στη διερεύνηση της εμφάνισης και των ευρύτερων επιπτώσεων των συνεργατικών χώρων εργασίας, σε μία κριτική προσέγγιση με τη βοήθεια των αστικών σπουδών και της οικονομικής γεωγραφίας, μέσω τριών αλληλένδετων επιστημονικών στόχων: (1) στην παροχή καλύτερης κατανόησης της εμφάνισης και των παραλλαγών των συνεργατικών χώρων εργασίας στο πλαίσιο των αυξανόμενων κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων σε διαφορετικά θεσμικά, πολιτικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, (2) στην κριτική ανάλυση του αντίκτυπου αυτών των εγχειρημάτων στους συμμετέχοντες/χρήστες τους και στις διαδικασίες αστικής ανάπτυξης, (3) στη διευκόλυνση της διακρατικής μάθησης και αναπαραγωγής της κοινωνικής και πολιτισμικής καινοτομίας στο πλαίσιο της συμπαραγωγής, παρέχοντας νέες γνώσεις και πρακτικές πολιτικής σχετικά με την συνεργατική εργασία.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Βασισμένο στην εις βάθος ανάλυση σε τρεις πόλεις, το έργο URBANCO-WORK θα παρέχει νέες γνώσεις σχετικά με την εμφάνιση και τη διακυβέρνηση των συνεργατικών χώρων εργασίας καθώς και τις κοινωνικοοικονομικές τους επιπτώσεις και τις σχέσεις τους με το αστικό τους περιβάλλον. Κατόπιν μίας συγκριτικής και διακρατικής προσέγγισης περιπτώσεων, θα εξεταστεί η συνάφεια μεταξύ των διαφόρων οργανωτικών δομών κάθε περίπτωσης και του διαφορετικού οικονομικού, θεσμικού και πολιτιστικού πλαισίου σχετικά με τη δυναμική βιωσιμότητας, ανοικτότητας και καινοτομίας των συνεργατικών ρυθμίσεων. Παρά την ύπαρξη μίας αυξανόμενης βιβλιογραφίας σχετικά με τα χαρακτηριστικά των συνεργατικών χώρων εργασίας και τη σημασία τους αναφορικά με πλήθος κοινωνικών και οικονομικών θεμάτων, υφίστανται πολλά βιβλιογραφικά κενά που δεν έχουν καλυφθεί ακόμη. Ένα κύριο επιστημονικό αποτέλεσμα θα είναι η καλύτερη κατανόηση της εμφάνισης και των πρακτικών των συνεργατικών χώρων εργασίας εντός αυτών των διαφορετικών πλαισίων, μέσω της διερεύνησης αρκετών θεμάτων σχετικά με τις διαδικασίες συμπαράγωγής καινοτομίας, τις επιπτώσεις στην επισφάλεια της εργασίας, τις δομές διακυβέρνησης καθώς και θέματα σχετικά με το φύλο. Εκτός από την εμφάνιση αυτών των εγχειρημάτων και των τρόπων με τους οποίους διαπραγματεύονται τη διαχείριση των κοινών σε εσωτερικό επίπεδο, ένα άλλο ζήτημα που δεν έχει αναλυθεί πλήρως σε βιβλιογραφικό επίπεδο είναι η πιθανή σύνδεση μεταξύ της αύξησης των συνεργατικών χώρων εργασίας και των διαδικασιών αστικής ανάπτυξης και συμπαράγωγής του αστικού χώρου. Το προτεινόμενο έργο θα είναι ένα από τα πρώτα ερευνητικά έργα που θα επικεντρωθεί σε αυτήν τη σχέση με κριτικό τρόπο. Ενώ τα θετικά αποτελέσματα και οι δυνατότητες για περισσότερο συμπεριληπτικές κοινωνίες επισημαίνονται συχνά στη βιβλιογραφία της συνεργατικής εργασίας, η συνολική κριτική ανάλυση είναι σπάνια και η κατανόησή μας ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι πρωτοβουλίες αυτές συμβάλλουν στην αστική συμπαράγωγή είναι πολύ περιορισμένη. Είναι λοιπόν ζωτικής σημασίας να εξερευνήσουμε και να αναλύσουμε με κριτικό τρόπο το βαθμό στον οποίο η εμφάνιση της συνεργατικής εργασίας παράγει γενικά οφέλη, πέρα από το άτομο ή τα μέλη της «δημιουργικής τάξης» καθώς και το βαθμό στον οποίο τα εγχειρήματα αυτά συμβάλλουν σε μία νέα μορφή αστικής διακυβέρνησης και μητροπολιτικής ανάπτυξης. Μέσω του εντοπισμού των κοινών στοιχείων, παρά τα διαφορετικά εθνικά πλαίσια, η διακρατική συγκριτική προσέγγιση είναι ιδανική για την κάλυψη αυτών των ερευνητικών κενών και για μια νέα κατανόηση σχετικά με τις συνεργατικές καινοτόμες λύσεις που μπορεί να προσφέρει η συνεργατική εργασία σε άλλα αστικά περιβάλλοντα.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Οι κύριες ομάδες-στόχοι του έργου URBANCO-WORK είναι οι πάροχοι συνεργατικών χώρων εργασίας, οι συνεργατικά εργαζόμενοι, ο τοπικός πληθυσμός και οι θεσμικοί ή άτυποι παράγοντες (τοπικές αρχές, ενώσεις σε επίπεδο γειτονιάς κ.λπ.), στις περιοχές όπου λειτουργούν οι συνεργατικοί χώροι. Όλοι αυτοί οι φορείς, μαζί με την επιστημονική κοινότητα, θεωρούνται ως οι κύριες ομάδες ενδιαφερομένων με τις οποίες το έργο στοχεύει να συνεργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του «κύκλου ζωής» του και να έχει συγκεκριμένες επιπτώσεις σε αυτές.

Το έργο URBANCO-WORK θα παρέχει στην ακαδημαϊκή κοινότητα νέες γνώσεις σχετικά με την εμφάνιση των συνεργατικών χώρων εργασίας σε διαφορετικά θεσμικά, οικονομικά και πολιτισμικά πλαίσια, σχετικά με τη σχέση των συνεργατικών χώρων με τις διαδικασίες αστικής ανάπτυξης και, τέλος, σχετικά με τις πρακτικές συμπαραγωγής του αστικού χώρου. Από οικονομική άποψη, το έργο URBANCO-WORK θα προωθήσει την αντίληψή μας σχετικά με την κοινωνικοοικονομική αξία της συνεργατικής εργασίας, αναμορφώνοντας έτσι τη συζήτηση σχετικά με την υποστήριξη των συνεργατικών χώρων, καθώς οι περισσότεροι από αυτούς τους χώρους φιλοξενούν πολύ μικρές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που συμβάλλουν σημαντικά στις τοπικές και περιφερειακές οικονομίες, αποτελώντας μέρος διακριτών αλυσίδων αξίας με υψηλή προστιθέμενη αξία για την εθνική οικονομία. Επιπλέον, η εξέταση αυτών των οικονομικών οφελών σε σχέση με τα θεσμικά και πολιτικά πλαίσια των τριών διαφορετικών χωρών θα μας επιτρέψει να παράγουμε ένα πλέγμα της δυνητικής οικονομικής αξίας και της βιωσιμότητας της συνεργατικής εργασίας σε σχέση με τη στήριξή τους μέσω διακριτών πολιτικών.

Επιπλέον, και από κοινωνική άποψη, οι τρόποι διαπραγμάτευσης των κοινών εντός και εκτός συνεργατικών χώρων εργασίας μπορούν να ρίξουν φως στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η πρόσφατη αλλαγή παραδείγματος των «αστικών κοινών». Με άλλα λόγια, το έργο URBANCO-WORK θα αποκαλύψει και θα «συλλάβει» τους τρόπους με τους οποίους γίνεται η συμπαραγωγή σε συνεργατικά έργα και θα μεταφέρει αυτή τη νέα γνώση στη συζήτηση περί των αστικών κοινών, δίνοντας κάποιες νέες πολιτικές κατευθύνσεις σε κρατικούς αλλά και σε μη κυβερνητικούς θεσμούς. Το έργο έχει σχεδιαστεί στη βάση της έννοιας της κοινοτικής συμμετοχής στους μετασχηματισμούς του αστικού χώρου. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ερευνητές και οι ενδιαφερόμενοι θα έχουν την ευκαιρία να μαθαίνουν συνεχώς και ταυτόχρονα από τις εμπειρίες της αστικής συμπαραγωγής και στις τρεις πόλεις. Το ερευνητικό έργο URBANCO-WORK θα ενσωματώσει μια αμφίδρομη προσέγγιση ανταλλαγής, μεταξύ της πρακτικής της αστικής συμπαραγωγής και της θεωρίας που θα ωφελήσει σημαντικά και θα βελτιώσει τις στρατηγικές εφαρμογής της αστικής διακυβέρνησης, με υψηλής ποιότητας μεταφερόμενα αποτελέσματα στο περιβάλλον συνεργατικής εργασίας στην Ελλάδα και σε άλλα πλαίσια και πτυχές της αστικής ζωής, όπως η στέγαση.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. έδωσε στην ερευνητική ομάδα την ευκαιρία να εργαστεί σε ένα πραγματικά συνεργατικό ερευνητικό περιβάλλον, να ανταλλάξει ιδέες και να εφαρμόσει μια καινοτόμο ερευνητική προσέγγιση για τη μελέτη των συνεργατικών χώρων στην Ελλάδα και πέραν αυτής. Επιπλέον, η χρηματοδότηση αυτής της έρευνας επέτρεψε στον Επιστημονικά Υπεύθυνο και τους έμπειρους ερευνητές να σχηματίσουν μια διεπιστημονική ερευνητική ομάδα με νέους μεταδιδακτορικούς και διδακτορικούς ερευνητές. Επιπλέον, η ερευνητική ομάδα ανυπομονεί να εμβαθύνει τη συνεργασία των μελών της στο πλαίσιο άλλων ευρωπαϊκών προσκλήσεων για ερευνητικά έργα. Έτσι, η χρηματοδότηση αυτής της πρότασης επέτρεψε στους ερευνητές να δημιουργήσουν ένα αρχικό ισχυρό ερευνητικό δίκτυο με δεσμούς σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr